

KONGL.
VETENSKAPS
ACADEMIENS
HANDLINGAR

FÖR ÅR 1769.

VOL. XXX.

Med Kongl. ACADEMIENS Tillsånd.

STOCKHOLM.

Tryckt hos Directeuren LARS SALVIUS,
På dess egen kostnad, 1769.

gången vi lågo Hanne i Solen, år 1761, var Hon rund; men nu mångkantig och föränderlig, hvilket endast harrörde af dunsterna vid Horizonten, som gjorde både Hannes och Solens bråddar ojämna til utseende.

Kl. 8. 31 min. 30 sec. vid pass, tyckte vi alle, efter ögnamåttet, at Venus var half inkommen.

Kl. 8. 40 min. 12 sec. syntes nästan hela Planetens rundning inom Sol-brådden; men hängde likväl ännu fast därvid, medest en smal skugga, som flåpade med, alt til kl. 8. 41 min. 5 à 9 sec. då nämnde skugga flåppte Sol-brådden, så at den blickade hel ren och uplyft bakom Venus.

Kl. 9. 18 min. gick Solen ned under Horizonten. Följande morgon var himmelen mulen, och blef så hela dagen, så at vi hvarken fingo observera Planetens utgång, eller något af Sol-Förmörkelsen.

Tiden är rättad efter en Middags-linia eller Gnomon, som Herr Professor MALLETT, under dess vistande här förledne vinter, inrättade och justerade uti Gymnasii-Salen.

~~~~~
HOLOTHURIA Physalis, (*) Syst. Nat.

afritad och beskrifven
af

GUSTAF FR. HJORTBERG,
Kyrkoherde i Walda.

Detta Sjö-kråk, som af Ostindie-farare plågar

(*) Nämnes nästan uti alla Sjörese - Beskrifningar

gar kallas *Orlogsman*, *Bidevinds-seglare* eller på Engelska *Man of War*, synes ofta på Hafvet under Linien. Sjöfolket mente, at det allenast var en med våder upfylld blåsa, utan lif; men jag öfvertygade dem om vederspelet, då jag, under min andra Ostindiska resa, hade tillfälle at upfiska åtskilliga.

Det förestålles, Tab. VII, fig. A, liggande på ryggen, och B, på sidan. *Corpus est nudum, ovato-oblongum, glutinosa & pellucida constans cuticula, aëre impleta: fastigium D in septem articulos divisum, & tentacula plurima per fasciculos disposita F.*

Jag låg dem så vål utom vatnet, som då de voro däruti släppte, vål i 3 à 4 timar röra sig; i synnerhet märktes rörelse uti den långa strången F, som vid fältet i buken eller den delen som kråket flyter på i vatnet, delar sig uti åtskilliga små fina strångar. Kammen D, som sitter ofvanpå, och består af tunt skinn, delt uti 7 eller 8 leder; samt runda spitsen E, åfven af 7 leder, utvisade likaledes kråkets lif och rörelse.

Färgen var besynnerlig och vacker. Öfversta kanten af Kammen D var blåaktig, rödspråklig och violett. Hvar led eller Lamelle utmärktes med en svart-blå färg, och teknades desutom med 3 blåaktiga och violetta strek, af hvilka det medlersta var längst. Spitsen C

Q 2

och

och finnes afritad hos flere Auctorer, efter döda kråk, som länge legat uti Spiritu Vini, då de mistat sin rätta färg och skapnad. Kongl. Akademien tror därför, at denna Ritning och beskrifning efter lefvande djur, ej skal anses för öfverflödiga.

och spitsen E var röd och blå. De små trådarna, som sitta fast vid kroppen såsom et knippe, och löpa tilsamman uti en lång strång F, äro gula, röda, blå och violetta.

Vid G synes uti skinnet liksom et litet öga. När man kramade kråket midtpå, drog det in den lilla spitsen C.

När det inlades i Spiritu Vini, förändrade det sin vackra färg, blef hvitt öfver alt, och styfnade.

BESKRIFNING

på Tork-Håssjor och Trösk-vagnar, som brukas i Väster-Norrland,

ingifven af

NILS GISSLER,

M. D. Lector vid Hernösands Gymnasium.

Meteorologiska observationer intyga, at i Augusti och September månad gemenligen faller mycket rågn, hvaraf ofta händer, at Såden, som den tiden är skuren, tager skada ute på marken, innan den är så torr, at den kan inbårgas. Landtmannen kan således ei göra sig såker räkning på sin Såd, ehuru frodig och mogen den skåres, förrän han äfven fått honom in i sina Lador. Gode Hushållare hafva därför länge varit omtänkte på medel at befördra Sådens torkning. Ibland dem, som här-
tills